

مستشرقان

۱۳۲۶

محل مطبعه و اداره :

بجفال اوغلنده امنيت

صندوقى حوارنده

شكول يقوشنده

۲۲ نوسرو

افطار :

مسلکمز موافق آثار

جدیده مع الممنونیه

قبول اولنور

درج ایدلهین آثار اعاده اولنماز

دیر ، فلسفه ، علوم ، حقوق ، ادبیات تاریخ ، و سیاستنامه و بالخاصه احوال و مشورہ اسلامیه در بحث ابرو و لائتده بر نشر اولنور .

آبونه بدلی

صاحب و مؤسسری :

ابوالعلاؤین العابدین - ح . اشرف ادیب

تاریخ تاسیسی

۱۰ تموز ۳۲۴

سنه لکی	التی آیفانی	غروش
۶۵	۳۵	۳۵
۶۵	۳۰۵	روبله
۱۷	۹	فرانق

مالک عثمانیه ایچون

روسیه

سائر ممالک اجنبیه

در سعادتده نسخہ سی ۵۰ پارہ در

قیرلہ دن مقوا بورو ایله کوندریلیرسه سنوی

۲۰ غروش فضلہ آلنیر

عدد : ۱۲۶

۲ صفر پنجشنبه ۲۰ کانون ثانی ۳۲۶

بشنجی جلد

عالم اسلام

ده
انتباه

مهر، نیر اسلامیتك افق بطجادن لعه پاش علویت اولدینی زمانلرده ایدی که: تاریخ عالمده حقیقه یک بیوک بر صحیفه آچیلش ایدی... محور حقیقیسندن انحراف ایتمش اولان اسکی مذهبلر تاآملندن صارصلدی؛ عصرلردن بری رخاوت ایچنده اصرار حیسات ایتمکده، بولان ذکی، فطین قوم عربده بیوک بر فعالیت کورولدی؛ حقیقی، پارلاق برمدنیت اولا شرق افققرینی، صکره آفریقانک جهات شهابیه سنی، صکرهده اوروپانک منهای غرب جنوبیسنی تنویر ایلدی. اوللری مدنیتدن، کالاتدن محروم اولان عربلر اسلام ایله تشرف ایتمکدن صکره اوله پارلاق موفقیتر، اوله شانلی مظفریتلر قازاندیلرکه: یونانیلرک، ایرانیلرک رومالیلرک عصرلرجه چالیشوب چبالایوبده میدانه کتیره. مدکلری مظهریتلره پک سریع بر صورتده نائل اولدیلر. ایشته؛ بو صورتله اسلامیت حسیض جهل و نادانیده بوغولمقده بولنان ملتلی، دولتلی بولنمقده اولدققری مرکز سفیلرندن قورتارمقی رفاه وسعا. دتلرینی تأمین ایتمک ایله مشغول اولوب آز بر مدته کره ارضک جهات مختلفه سنه داللز آندی و اسلام ایله مشرف اولمازدن اول دامارلرده قورومش اولان قالم جولان ایتمکده باشلادی. بو صورتله انلره یکی برحیات؛ برحیات جاودانی بخش ایلدی... تاریخ اسلامک شانلی صحیفه لری او زمانلرده بر چوق فتوحات و غلبات ایله دولغه باشلادی قوچه اسپانیاک طارق بن زیاد طرفندن فتحی والحاصل تاریخ اسلامده کوستریلان بر چوق موفقیات حاصل اوله رق اسلاملر بر یوزنده حاکم مطلق اولمشلر ایدی... فتح ایتمکلری بلاد و شهرلر اهالی غیر مسلمه سی حقنده ظلم و اعتسافی روا کورمیوب بالعکس انلره بر چوق امتیازلر احسان ایلدی... (العدل اساس الملک) (عدل ساعة افضل من عبادة الف سنة) قاعده لری اوزرینه تملی قوران اسلام حکومتلری پک آز بر مدت طرفنده صولت شجاعتمندانلرله بر چوق ممالکی ید تسخیرلرینه کچیرمشلردن... او زمانلرده اسلاملر بالکنز قوه ماده لرینی تزید ایله مشغول اولیبوب قوه علمیه، قوه معنویه لریده قوه ماده لری نسبتنده تزید ایتمکده و بر چوق کشفیات و اختراعاتده بولنمقده ایدیلر... طبابت، کیمیا، هندسه، جبر و بولنره مماثل بر چوق فنون حاضره مدنیه نک کاشف و مخترعلری عربلر اولدققرینی کیمسه انکار ایده من. شو یکرمنجی عصرده کی مدنیت مشعشه، صرف مدنیت اسلامیه نک دهها واسع بر مقیاسده کی حالیدر او حالده علی العموم جمعیت بشریه نک ادوار جهالت و وحشتنده نور عرفان و مدنیت صحیحه ایله کوزلرینی آجان اسلاملردن بشقه کیمسه اولماشدر... اوللری جهالت و نتیجه سی اولان احتراض و کابوس حیسات ایچنده اصرار حیسات ایدن امتلر اسلامیه تشرفدنصکره کوزلری نور عرفان، قلبلری حقیقی بر ایمان

ایله آچلدی. شو بی تاآمدن ا کلاسیکیورکه: بو کونکی یکرمنجی عصر مدنیت مظننه و مشعشه سی اسلامیه مدیوندر... ایشته؛ اسلامیت بو صورتله افکار عالمده انتشار ایتمکده دوام ایله بر کون کلیدی عددی یوز اللی ایکویز ملیونی کچدی... فقط صد هزار نأسفکه او وقتدنصکره اسلاملر دینلرینه عدم تمسکلرندن، او امر الهیه به اتباع ایتمه لرندن و دهها بر چوق اسبابدن طولایی اسلاملر ترقی ایتمیوب بالعکس تدنییه طوغری خطوه انداز اولدیلر!!! بولنرک بو تدنی لرندن بالاستفاده اوروپالیلرک اسلاملرک بر اقمش اولدققری انار علمیه، فیه و صنایعیه بی بنمسکه باشلادیلر... اسلاملرک قورهش اولدققری اساس اوزره اوروپالیلر مدنیتی اعلان ایدوب نظرلرنده اسلاملرک حقیر قالدی. باخصوص اسلاملرده اتفاق و اتحاد یرینه عصیبت قومیه نک (برمرض سازی کچی) تعم و انتشاری قوه ماده و مغویسنی پک زیاده تنقیضه اوغراندی و بو جهته اوروپالیلرده (مال بولش مغربی کچی) زوالی اسلاملرک بویونلرینه ربقه اسارتی کچیردیلر. ایشته شو آنه قدر چکمکده اولدیغمز ذلت و سفالتلر تا او وقتکی خطالرک اثر و نشانه لریدر...

شو مقدمه تاریخیه دن صکره شمدی اصل مقصده کلپورز: عالم اسلام تابدایتدن شو آنه قدر ایکی دور کچیرمش ۲۲ اوچنجیسنی ده شو بر ایکی سنه طرفنده کچیرمکه باشلامشدرکه اولنرده:

۱ - علوم و فنون و مدنیت دوری؛

۲ - انحطاط و هبوط دوری؛

۳ - انتباه و تیقظ دوری.

بو اوج دوردن ایکینسی یوقاریده عرض ایتم؛ شممدی ده اوچنجیسی اولان انتباه و تیقظ دورینه کله م:

عالم اسلامک اتشاهی (۱۰ تموز سنه ۱۳۲۴) دن اعتباراً، یعنی عثمانیلرک ایاقلر التنده پامل اولان حقوق شخصییه و عمومیه سنک استرداد و مشروطیت اداره نک برج استبدادی بیقاراق اعلاقی متعاقب باشلار...

دولت علیه نک خلافت معظمه اسلامیه بی جامع بولنسی جهته مشروطیت اداره نک اعلاقی عالم اسلامده پک بیوک بر انتباهک حصولنه یاردم ایتمشدر... ایشته؛ بو سبیدن اسلاملر ارتق موجودیتلرینی حس ایتمکده باشلادیلر. ترقی و تعالینک اک برنجی عنصری اولان اتحاد عالم اسلامده کندیسنی یواش یواش کوزتمکه باشلادی... هر طرفده اسلاملر کندیلرینی استیلا ایدوب بر مرض ساری کچی تعم و انتشار ایدن خواب کران عطاتی براقهرق ارتق بیدار اولمق ایستیور. بو کون بز اسلاملرک ایکی املمز واردر:

۱ - علی العموم حقوقره تجاوز ایدلمه مک؛

۲ - نائل استراحت اولوب ترقیات داخلیه مزه چالیشمق.

اسلاملر بونی اپی بیلپورلرکه ایکنجی املک حضولی برنجیسنک حصولنه متوقفدر. برنجیسی تحقق ایتمه کجه ایکنجیسی باشلایماز. اتحاد اسلام مسئله سنه کلنجه؛

تعدادند ، تحریرندن قلم حیا ایده جک ، تخطری بر مسلمانان قلبی تارمار ، فکری پریشان ، کوزلری سیلاب سرشک استیلا ایده جک قدر اسلام مملکتلری ، اسلام حکومتلری هپ بو اعصار منحوسه ایچنده نام و نشانی خریطه جهاندن سیلنمشدر .

فلاکت یالسکز بونکه قالمشدر . سجایای اسلامی دن اولان علم ، مدنیت ، عزت نفس ، شجاعت ، حمیت اسلامیه کبی برچوق خواص مهمه انسانیهده کیمش . جهل ، وحشت ، ذات ، مسکنت ، حمیت جاهلیه کبی بشریتی ، ملیتی ، قومیتی ، اسلامیتی محو ایده جک برطاقم اوصاف خسیسه ، عالم اسلامیتی باشند باشه قوشامش مظلم بر حفریه سوروکشدر .

فقط اون دردنجی عصر اوائلندن بری عالم اسلام ، بولندیغی موقعی آکلامیه و مزایای ملیه سنک اعاده سی ایچون لازم کلن تشبثاده بولنیه باشلادیغندن امیداونورکه اعصار منحوسه آرتق بردها عودت ایتیه جک بر صورتده الوداع ایده رک وجود اسلامی بوندن صکره شفایاب اولیه باشلار . موفقیات سابقه سنی ، ماضی و لوله دارینی بتون عنعناتیله اعاده ایدر .

وکل الحادئات اذا تنهات

فوصول بها الفرج القریب

ایشته شرقاً ، غرباً بتون عالم اسلامی پیش الظنار دفته آله جق اولورسه ق مدھش بر فلاکتی کچیردکن صکره شو عصر سعادت تحصرک اوائلندن بری بر حرکتک ، بر انتباهک ، بر حسن علونک مسلمانلر ارسنه صوقولیه باشلادیغنی کورم رک دور جدید مسعودک عالم اسلامیان واستقبال اسلام ایچون ویردیکی امیدلرک تاثیریه مساهی و مفتخر بولنیورز . بحر محیط اطلسیدن بحر محیط کیره قدر امتدانا بدین ممالک اسلامیده بولنان امت محمدیه نک شو صوک بکرمی اوتوز سنک حیات اجتماعی و سیاسیله لرینی ، ترقیات فکریه و حسیله لرینی ادوار ماضیه لرینه نسبتاً مقایسه ایده جک اولورسه ق غایت علوی نتیجه لره ، حتی بعض جهتلرجه قیاسک قبول ایده میه جکی نتیجه لره دسترس اولیورن کوندن کونه بو تبدلات مسلمانلق آراسنده توسیع دأره ایتیکنده در و عن قریب تکمیل خطه اسلامییه بی دائرة اتساعنه آله جقدر . ایشته بو کون عنعنات ماضیه سیله ، علمیه ، یتشدردیکی علما ، فضلا ، متفکرینیه آفاق اسلامیده شهرت شعاع ، فقط ادوار سیننه نک زبونی اوله رق قالان وشوعصر خارقه نمونده بیله بر اثر حیات ، تجدد کوسترمین ، اسکیلکننده معنداولان بخارا سائر اسلام قرداشلرینه اشتراک ایتمشدر . جناب الله مجاهدلره ، امتی محو و اضمحلالدن قورتارمق اوغرنده هر درلو فداکارلنی اجرادن چکنمین بیوک حمیت پرورلره مدد رس اولدی ؛ منور ، متفکر ، ترقی پرور ، حسیات اسلامیله ایله متحسس برامیری کوندردی ؛ نبی ذیشانک « از الله تعالی یبعث لهذه الامة على رأس مائة سنة من یجد لها وینها » کلام حکمت نصایک علویتنی کوسترمشدر .

فی الواقع بخارا محو و منقرض اوله جق برحالده ، ملت بر عنناد

بز مسلمانلر افراد اسلامیه ک هر زرده بولورسه بولنیورلر بر ملت مترقیه اولسنی ارزو ایدیورز . دیگر ملتلر فصل زونکین اولشلر ایشه ، صنایع و معارفه فصل انتساب ایتشلرسه مسلمانلرکده آنلر ایله هم حال بولنسنی ارزو ایدیورز . خرسیتیانلر بولندقلری مملکتلرده فصل کافه حقوقه متصرف ایشه لر مسلمانلرک دخی اوله متصرف اوللری ارزو ایدیورز . بو کون اوروپا حکوماتنک تحت تابعیتده بولنان مسلمانلری اقتصاداً خراب اولمش کورمک ایستیورز کولکز ارزو ایدیورکه انلرده فابریقه لره ، دستکاهلره ، دارالصناعه لره مالک اولسونلر . شمدرکی کبی چیرحیلاق قالمسونلر . حالت سفالتدن قورتیلسونلر ، بر حیات مسعوده و جاردانی به واصل اولسونلر . چونکه بو تهی دستلک یوزندندرکه اقوام اسلامیه کنندی مملکتلرنده دخی حکومت متبوعه لرینه قارسی بر وضعیت محترمه المقدن اوزاق بولنیورلر . حتی جاوا کبی یررده بر طقم قیودات التده امرار حیات ایدیورلر . ایشه ؛ بولنری اسلاملر کورنیورلر . ارتق بو مدنیت و ترقی عصرنده شمدری به قدر یشامش اولدقلری حیات ایله یشامق قابل دکل . . . بو سبیدن طولانی عالم اسلامک هر طرفنده تا آسیانک شرقنده کائن اولوب عظیم و اولو طاغیر ، واسع و مرتفع پایالارله محاط بولنان و پک یقین بر زمانه قدر ابواب مناسباتی جهان مدنیه مسدود بر اقان او اسکی و حشمتملو مونغول ایمپراطورلنی تحتده یشایان اسلاملردن طوت ، هندستانک اکه هجرا کوشه لرنده یشایان اسلاملره وارنجیه قدر هپ (اتحاد اسلام) ایله بر حیات جدیدیه مالک اوله جقلرینی ، نشر و تعمیم معارف ایله ده بویونلرینه تعلیق اوانان ربه اسارتی آتیه جقلرینی حسن ایدیورلر . ایشه بو ترقی و تعالینک اکه بیوک بر دلیل قطعیسیدر . فاضل شهر و استاذ محترم عبدالرشید ابراهیم افندی حضرتلرینک بیوردقلری کبی « دنیاده اکه مهم بر مسئله و ارسه اوده حیات مسئله سیدر . ایشه ؛ ارتق بو حقایق علویه اسلاملر طرفندن بر برر کشف اولنمه باشلاندی . اگر بو انتباه و تیقظ عالم اسلامده دوام ایده جک اولورسه بدایتده مالک اولدیغمز مدنیت و ترقی ، تعالی و تکاملک بلکی اون قاتنه نائل و بوضورتله دارینده سعید و بختیار اوله جغز بدیهیدر . . . بیروت ، سامی زاده

ثریا

عالم اسلامک قرن مسعودی

فلاکتلرک دور صبری

طقوزنجی عصر دن اونجی عصر هجری نهایتنه قدر عالم اسلام بر چوق فلاکتلر ، مصیبتلر ، بلیلر کچیرمش ؛ قسم مهم وطنی غائب ایده رک طرف طرف قوی الشکیمه حکومتلری ، استقلاللری الدن قاجیرمشدر ، بو ادوار سیننه بالعموم اسلاملری داغدار ایتمش و تاریخ اسلامک اکه حزین صحیفه لرینی اشغال ایتمشدر .